

Research Story

โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย

Research Story คอลัมน์สำหรับติดตามความเคลื่อนไหวและเรื่องราวต่างๆ ของงานวิจัย ซึ่งในคอลัมน์นี้ ทางผู้เขียนได้สรุปปัญหา วิธีการศึกษาวิจัย ตลอดจนผลการศึกษาของโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ในปี 2559 โดยเห็นว่าผลงานวิจัยดังกล่าว มีความสำคัญ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงการคลัง จึงนำเสนอและสรุปภาพรวมโดยสังเขป ดังนี้

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาการไม่ยินยอมจ่ายภาษีเป็นปัญหาที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกเผชิญมาเป็นเวลานาน ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีคนหนีภาษีมากที่สุด 3 อันดับแรกของโลกรองจากประเทศปานามา และเปรู โดยประเทศไทยมีคะแนนการหนีภาษี หรือ Tax Evasion Score สูงถึง 53.34% ของ GDP ในขณะที่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ และออสเตรเลียมี Tax Evasion Score เพียง 8.6% 9.13% และ 10.43% ตามลำดับ

ในปี 2557 ข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ประเทศไทยมีจำนวนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs 2.7 ล้านราย อย่างไรก็ตาม SMEs ปัจจุบันตามนิยามของกรมสรรพากร มีจำนวนเพียง 3.5 แสนราย เท่านั้น ดังนั้น ความน่าจะเป็นที่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม คงยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากปัจจุบันยังมีจำนวนผู้เสียภาษีที่อยู่ในระบบน้อยราย และปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของ SMEs ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเกิดจากการที่ผู้ประกอบการขนาดเล็กโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนายังมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจสูง เนื่องจากต้นทุน ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี (Tax Compliance Cost) มักมีลักษณะเป็นต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) และมีลักษณะถดถอย (Regressive) โดยธุรกิจขนาดใหญ่จะมีต้นทุนการเสียภาษีที่ต่ำกว่า เมื่อเทียบกับรายได้ที่สูงขึ้นทำให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กเสียเปรียบธุรกิจขนาดใหญ่ในระบบภาษีอากร ปัญหาอื่นๆ ที่สำคัญรวมถึงกฎหมายภาษีและขั้นตอนการชำระภาษีมีความซับซ้อนยุ่งยาก การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษี การเห็นความไม่เป็นธรรมในระบบภาษี และการขาดมาตรการจูงใจที่เหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการเข้าสู่ระบบภาษีของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางหรือมาตรการเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีและชำระภาษีอย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทั้งภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี

Research Story

3. วิธีการศึกษา

- การวิจัยจะใช้การศึกษาและวิเคราะห์เชิงพรรณนา ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ คือ
- 1) ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs รูปแบบมาตรการจูงใจในต่างประเทศและรวบรวมมาตรการตั้งแต่อดีตและปัจจุบันของประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลทฤษฎีจากเอกสารทางวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 2) สัมภาษณ์และภาวะที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบ Focus Group กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และการใช้แบบสอบถามเพิ่มเติม เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแรงจูงใจในการเข้าสู่ระบบภาษี และการชำระภาษีอย่างถูกต้อง
 - 3) นำผลการศึกษาทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาแนวทางปรับปรุงระบบภาษีต่อไป

4. ผลการศึกษา

จากปัญหา อุปสรรค และข้อคิดเห็นของผู้ประกอบการ SMEs จึงได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามพฤติกรรมของผู้เสียภาษี 4 ควอตเอนต์ ดังนี้

ทั้งนี้ สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากทางเว็บไซต์ สศค. (www.fpo.go.th) และอีกหนึ่งช่องทางสามารถยืมได้จากห้องสมุด สศค. ชั้น 5 ได้นะคะ

อ้างอิงจาก : มณีขวัญ จันทธรและคณะ, (2559). “โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย.” กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.